

Uchwała Nr XXXVII/256/ 2014

Rady Powiatu w Nidzicy

z dnia 26 lutego 2014 r.

**w sprawie Programu Powiatu Nidzickiego
na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2018**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 5 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595 ze zm.) oraz art. 35a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127 poz. 721 ze zm.) Rada Powiatu w Nidzicy uchwala, co następuje:

§1

Uchwala się Program Powiatu Nidzickiego na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2018, którego treść stanowi załącznik do uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Opracowała:
Anna Kalinowska

Przewodniczący Rady

Jacek Kosmala

Uzasadnienie

do uchwały Rady Powiatu w Nidzicy

w sprawie

Programu Powiatu Nidzickiego na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
na lata 2014-2018

Artykuł 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U z 2011 r. Nr 127 poz. 721 ze zm.) nakłada na powiaty obowiązek opracowania i realizacji, zgodnych z powiatową strategią programów rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- rehabilitacji społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia,
- przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Program Powiatu Nidzickiego na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2018, który został opracowany w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy uwzględnia wszystkie wyżej wymienione aspekty działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Program jest spójny ze „Strategią rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Nidzickim do 2015 roku” przyjęta uchwałą Nr XXVIII/157/05 Rady Powiatu w Nidzicy z dnia 18 lutego 2005 r.

Celem Programu jest wyrównywanie szans i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

Opracowała:
Anna Kalinowska – Kierownik
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Nidzicy

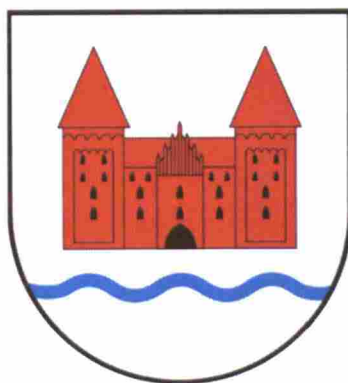
PRZEWODNICZĄCY RADY

Jacek Kosmala

RADA POWIATU
w Nidzicy
ul. Traugutta 23
13-100 Nidzica

Załącznik
do uchwały NrXXXVII/256/2014
Rady Powiatu w Nidzicy
z dnia 26 lutego 2014 r.

**PROGRAM POWIATU NIDZICKIEGO
NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
NA LATA 2014-2018**

NIDZICA 2014 ROK

SPIS TREŚCI

	<u>Strona</u>
1. Wstęp	3
2. Opis problemu – Społeczny problem niepełnosprawności	4
3. Diagnoza stanu niepełnosprawności w powiecie nidzickim	9
4. Cel ogólny i cele szczegółowe Programu	13
5. Adresaci Programu	23
6. Źródła finansowania Programu	23
7. Partnerzy Programu	23
8. Sprawozdawczość Programu	24
9. Monitorowanie Programu	24
10. Podsumowanie	25

1. WSTĘP

Opracowany „Program Powiatu Nidzickiego na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2014 – 2018” jest kontynuacją zakończonej w 2013 roku jego czasowej realizacji. Wdrażanie i realizacja Programu wynika z przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U z 2011 r. Nr 127 poz. 721 ze zm.), a szczególnie art. 35a pkt. 1, który nakłada na powiat zgodnie ze Strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych obowiązek opracowywania i realizacji powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Program Powiatu Nidzickiego na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2014 – 2018 stanowi zatem kontynuację i uzupełnienie z uwzględnieniem aktualizacji poszczególnych działań skierowanych do osób niepełnosprawnych w zakresie: rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych, które podjęto w ramach realizacji Programu Powiatu Nidzickiego na rzecz osób niepełnosprawnych w latach 2009 – 2013.

Program Powiatu Nidzickiego na rzecz osób niepełnosprawnych jest dokumentem służącym do realizacji lokalnej polityki społecznej rozumianej jako działalność państwa i innych organizacji polegająca na kształtowaniu warunków życia i pracy ludzi oraz stosunków społecznych. Ma ona na celu diagnozowanie i zaspokajanie potrzeb społecznych szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem, do których zalicza się osoby niepełnosprawne.

Konstruując niniejszy program uwzględniono zasadnicze dane diagnostyczne dotyczące wielkości środowiska osób niepełnosprawnych na terenie powiatu nidzickiego ich sytuacji zawodowej i społecznej oraz potrzeby niepełnosprawnej społeczności lokalnej.

Program zakłada, że poprzez realizację założonych w nim celów zostanie osiągnięty ogólny cel programu dotyczący wyrównywania szans i

przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych. Realizacja założonych celów programu przyczyni się do zwiększenia możliwości osób niepełnosprawnych, tak aby mogły one w pełni korzystać ze swoich praw i uczestniczyć w życiu społecznym i zawodowym. Zadanie to samorząd powiatowy będzie realizował w partnerstwie z samorządami gminnymi, podległymi jednostkami, w tym jednostkami pomocy społecznej, urzędami, zakładami pracy, placówkami służby zdrowia, placówkami oświatowymi i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

2. OPIS PROBLEMU – Społeczny problem niepełnosprawności

Niepełnosprawność jest jednym z ważniejszych problemów współczesnego świata. Wynika to z powszechności i rozmiaru tego zjawiska. Na podstawie danych opracowanych przez Główny Urząd Statystyczny wynika, że ponad 650 milionów osób na świecie jest niepełnosprawnych w następstwie psychicznych, fizycznych oraz sensorycznych niesprawności. Stanowi to około 15% całej populacji. Jedna na 6 osób w Unii Europejskiej jest niepełnosprawna, w stopniu od lekkiego do znacznego, co oznacza, że około 80 mln Europejczyków ma ograniczone możliwości pełnego uczestniczenia w życiu społecznym i gospodarczym.

Powszechność występowania niepełnosprawności stawia przed poszczególnymi państwami obowiązek podejmowania działań zapobiegających powstawaniu oraz łagodzenia jej skutków. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych są zadaniem ogólnospołecznym, bowiem skutki niepełnosprawności dotyczą wszystkich dziedzin życia.

W Polsce, jak wynika z danych Narodowego Spisu Powszechnego liczba osób niepełnosprawnych w 2011 roku wynosiła ogółem 4,7 mln (dokładnie 4.697.500). Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności kraju wobec 14,3% w 2002 roku.

W literaturze przedmiotu funkcjonują różne określenia osoby niepełnosprawnej. Najczęściej przyjmuje się dwojakiemu rodzaju kryteria uznawania za osobę niepełnosprawną:

- biologiczne – uszkodzenia narządów i ich czynności, powodujące naruszenie lub obniżenie ich sprawności funkcjonowania, co w konsekwencji przyczynia się do obniżenia sprawności funkcjonowania całego organizmu,
- społeczne – wskazujące na konsekwencje tego uszkodzenia i obniżenie sprawności w różnych sferach życia.

Na podstawie tych kryteriów formułuje się różne definicje niepełnosprawności. Jedną z nich jest definicja, która mówi, że niepełnosprawną jest osoba, której stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a szczególnie wykonywanie pracy zawodowej.

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych ustala trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki. Zaliczenie do jednego z nich zależy od stopnia naruszenia sprawności organizmu, zdolności do samodzielnej egzystencji i konieczności pomocy lub opieki ze strony innych osób.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy, albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą w celu pełnienia ról społecznych

stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób, w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającej czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych, z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych, dająca się kompresować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Wyróżnia się następujące rodzaje niepełnosprawności:

- obniżona sprawność sensoryczna (zmysłowa) – brak, uszkodzenie lub zaburzenie funkcji analizatorów zmysłowych (osoby niewidome, niedowidzące, głuche, niedosłyszające, z zaburzeniami percepcji wzrokowej i słuchowej),

- obniżona sprawność intelektualna – upośledzenie umysłowe, demencja starcza,
- obniżona sprawność funkcjonowania społecznego – zaburzenia równowagi nerwowej, emocjonalnej oraz zdrowia psychicznego,
- obniżona sprawność komunikowania się – utrudniony kontakt słowny (zaburzenia mowy, autyzm, jąkanie się),
- obniżona sprawność ruchowa – osoby z dysfunkcją narządu ruchu wrodzoną lub nabytą.
- mózgowie porażenie dziecięce,
- obniżona sprawność psychofizyczna z powodu chorób somatycznych (nowotwory, guz mózgu, cukrzyca).

Głównymi przyczynami powstawania niepełnosprawności są:

- choroby układu sercowo – naczyniowego,
- choroby nowotworowe,
- urazy, zatrucia, wypadki, w tym wypadki przy pracy,
- choroby psychiczne i negatywne tendencje dotyczące higieny życia oraz jakości zdrowia psychicznego,
- niewłaściwa lub niedostateczna opieka przed i popołogowa nad matką i dzieckiem,
- utrata zdrowia na skutek różnych szkodliwych występujących w środowisku pracy i zamieszkania,
- choroby zakaźne i inwazyjne,
- zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Ponieważ niepełnosprawność trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia samodzielną egzystencję, trzeba stworzyć osobom nią dotkniętym warunki umożliwiające im pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Są to problemy spotykane w życiu codziennym, rodzinie, pracy, urzędach, na ulicy, przybierające postać barier: architektonicznych, psychicznych, materialnych, prawnych czy społecznych.

Osoba niepełnosprawna znajduje się w trudniejszej sytuacji życiowej od reszty społeczeństwa.

Pomimo, że funkcjonuje ona w otoczeniu rodzinnym, nawiązuje kontakty środowiskowe (towarzyskie, sąsiedzkie), kontakty z różnymi instytucjami, to jej udział w życiu społecznym ze względu na różne dysfunkcje jest często ograniczony.

Od stopnia niepełnosprawności zależy czy osiągnie ona odpowiednie wykształcenie, uzyska zatrudnienie, zapewni sobie materialne warunki życia, dostęp do infrastruktury medycznej i rehabilitacyjnej, do systemu edukacji czy kultury.

Obok utrudnień spowodowanych stopniem niepełnosprawności funkcjonują też w społeczeństwie trudne do pokonania bariery świadomościowe – bierność, niezrozumienie, niewiedza.

Ważną rolę w pokonywaniu tych barier odgrywa rodzina, która spełnia w stosunku do osoby niepełnosprawnej funkcję opiekuńczą i zapewnia materialny poziom życia. Określa również kierunek jej działań życiowych, inspirowanie do aktywności i wspiera psychicznie.

W rozwiązywaniu problemów życiowych osób niepełnosprawnych i zaspokajaniu ich wielu potrzeb powołane zostały różnego rodzaju instytucje – lecznicze, rehabilitacyjne, społeczne. Obok nich działają instytucje realizujące potrzeby całego społeczeństwa: zakłady pracy, urzędy, szkoły, itp., które

Mapa administracyjna (C) IHAGIS 2003

Zgodnie z danymi uzyskanymi z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Szczytnie w powiecie nidzickim na dzień 31.12.2013 r. do niepełnosprawnych zakwalifikowano 1.228 osób, z czego 424 stanowiły kobiety i 388 mężczyźni a pozostała liczba tj. 416 dotyczy wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dzieciom. Największą liczbę stanowią niepełnosprawni z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 386 osób. Następnie osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 252 i z lekkim - 174. Pozostałe 416 orzeczeń wydano dzieciom do 16 roku życia, którym nie określa się stopnia niepełnosprawności. W 2013 roku wśród osób ubiegających się o wydanie stopnia niepełnosprawności 125 pracowało zawodowo na otwartym rynku pracy natomiast 687 osób było nieaktywnych zawodowo – nie pracujących. Najwięcej schorzeń jakie pojawiły się przy orzekaniu niepełnosprawności były schorzenia dysfunkcji narządu ruchu – 329, układu oddechowego i układu krążenia – 297 oraz schorzenia neurologiczne – 206. W skład powiatu nidzickiego wchodzi cztery ościenne gminy: Gmina Nidzica, gmina Janowo, Gmina Janowiec Kościelny i Gmina Kozłowo. Stan niepełnosprawności w poszczególnych gminach przedstawia się następująco:

- miasto i gmina Nidzica – 799 osób,
- gmina Kozłowo – 210 osób.
- gmina Janowiec Kościelny – 116 osób,
- gmina Janowo – 103 osoby.

Na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Nidzicy /sprawozdanie MPiPS - 07/ na dzień 31.12.2013 roku liczba zarejestrowanych niepełnosprawnych bezrobotnych wyniosła 154 osoby oraz 46 osób posiadających status poszukujących pracy. Wśród niepełnosprawnych bezrobotnych – 85 to kobiety i 69 mężczyźni. Ponadto niepełnosprawnych bezrobotnych zamieszkujących tereny wiejskie było 88 oraz zamieszkujących miasto – 66.

Na terenie Powiatu Nidzickiego funkcjonują instytucje i organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych oraz podejmowane są działania mające na celu wsparcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin w codziennym funkcjonowaniu.

Instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych:

1. Starostwo Powiatowe w Nidzicy,
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy,
3. Powiatowy Urząd Pracy w Nidzicy,
4. Urząd Miejski w Nidzicy,
5. Urząd Gminy w Kozłowie,
6. Urząd Gminy w Janowie,

7. Urząd Gminy w Janowcu Kościelnym,
8. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nidzicy,
9. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozłowie,
10. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie,
11. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym,
12. Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy, w tym:
  - a) Zakład Opiekuńczo – Lecznicy,
  - b) Ośrodek Rehabilitacji Diennej,
  - c) Dział Fizjoterapii,
  - d) Poradnia zdrowia Psychicznego,
  - e) Pielęgniarska Opieka Długoterminowa,
  - f) Poradnia Rehabilitacyjna, Wad Postawy, Ortopedyczna, Geriatryczna,
13. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Nidzicy,
14. Ośrodek Wczesnej Interwencji w Nidzicy,
15. Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy w Nidzicy,
16. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nidzicy,
17. Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Nidzicy,
18. Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczepkowie Borowym,
19. Dom Pomocy Społecznej w Napiwodzie,
20. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Nidzicy,

21. Caritas Archidiecezji Warmińskiej Centrum Pielęgniarstwa Stacja Opieki Caritas w Nidzicy, w tym:
- a) Centrum Pielęgniarstwa Stacja Opieki Caritas Pielęgniarska Opieka Domowa,
  - b) Centrum Pielęgniarstwa Stacja Opieki Caritas Hospicjum Domowe,
  - c) Caritas Archidiecezji Warmińskiej Centrum Wolontariatu,
22. Nidzicki Ośrodek Kultury w Nidzicy,
23. Komenda Powiatowa Policji w Nidzicy,
24. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nidzicy,
25. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Szczytnie,
26. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nidzicy,
27. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Nidzicy,
28. Zespół Szkół Nr 2 w Nidzicy,
29. Parafia Rzymskokatolicka pw. NP. NMP i Św. Wojciecha w Nidzicy.

Organizacje działające na Rzecz Osób Niepełnosprawnych:

1. Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Nidzicy,
2. Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Dzieci i Młodzieży „ŚWIATŁO” w Nidzicy,
3. Polski Czerwony Krzyż – Zarząd Rejonowy w Nidzicy,

4. Polski Związek Niewidomych – Koło Terenowe w Nidzicy,
5. Polski Związek Emerytów i Rencistów i Inwalidów zarząd Rejonowy w Nidzicy,
6. Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych w Nidzicy,
7. Związek Inwalidów Wojennych i Wojskowych Oddział w Nidzicy,
8. Związek Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy Wojska Polskiego Zarząd Koła Nr 24 w Nidzicy,
9. Związek Sybiraków w Nidzicy,
10. Stowarzyszenie Przyjaciół Szpitala w Nidzicy,
11. Stowarzyszenie „Chorcylia Stop chorobom cywilizacyjnym”,
12. Caritas Archidiecezji Warmińskiej Centrum Pielęgniarstwa Stacja Opieki Caritas w Nidzicy,
13. Nidzicki Uniwersytet III wieku „MŁODZI DUCHEM” w Nidzicy,
14. Fundacja od serca dla serca w Nidzicy.

4. CEL OGÓLNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

**Cel ogólny: WYRÓWNYWANIE SZANS I PRZECIWDZIAŁANIE
WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

Cel szczegółowy 1. Profilaktyka i ograniczanie skutków niepełnosprawności

Opis celu	Stworzenie odpowiednich warunków dla osób niepełnosprawnych w zakresie profilaktyki niepełnosprawności, wczesnej diagnozy prowadzonej przez służbę zdrowia.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie działań informacyjnych na temat przyczyny i rodzaju niepełnosprawności. 2. Podjęcie wczesnej interwencji i wczesnego wspomaganie w zakresie profilaktyki i ograniczania skutków niepełnosprawności. 3. Wsparcie w zakresie wczesnej diagnozy i opieka medyczna oraz podejmowanie skutecznych działań zapobiegawczych poszczególnej grupie społecznej szczególnie tej najbardziej zagrożonej. 4. Promowanie profilaktyki ograniczania skutków niepełnosprawności. 5. Prowadzenie akcji profilaktycznych służącym zapobieganiu niepełnosprawności. 6. Inicjowanie działań mających na celu profilaktykę i ograniczanie i łagodzenie skutków niepełnosprawności. 7. Prowadzenie wykładów, prelekcji, seminariów na temat profilaktyki i ograniczania skutków niepełnosprawności. 8. Zamieszczanie w mediach informacji, felietonów, wywiadów na temat profilaktyki i ograniczania skutków niepełnosprawności. 9. Organizowanie wśród dzieci i młodzieży konkursów, prelekcji i spotkań na temat profilaktyki ograniczania skutków niepełnosprawności. 10. Organizowanie szkoleń bhp, ppoż. i ratownictwa. 11. Inne działania specyficzne dla podmiotów realizujących zadania.
Efekty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie świadomości społecznej o niepełnosprawności jej przyczynach i rodzajach.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Zwiększenie świadomości społecznej o celowości działań profilaktycznych i zapobiegawczych. 3. Zintegrowanie działań różnych podmiotów na rzecz promocji profilaktyki i o ograniczania skutków niepełnosprawności. 4. Zwiększenie liczby dzieci objętych wczesną interwencją i wyprowadzonych z niepełnosprawności. 5. Zwiększenie liczby zdiagnozowanych osób pod względem chorób społecznych i zawodowych.
--	---

Cel szczegółowy 2. Rozwój lecznictwa i rehabilitacji	
Opis celu	Podjęmowanie działań profilaktycznych zapewniających osobom niepełnosprawnym dostęp do rehabilitacji.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc w tworzeniu oddziałów rehabilitacyjnych. 2. Stwarzanie warunków do prowadzenia kompleksowej i ciągłej rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny, pomocniczy, rehabilitacyjny. 3. Zwiększanie dostępności do specjalistycznej opieki medycznej zwłaszcza dla osób niepełnosprawnych mieszkających na wsi. 4. Zmniejszenie skutków niepełnosprawności poprzez wczesne diagnozowanie i interwencję. 5. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka niepełnosprawnego oraz wsparcie jego rodziny. 6. Likwidacja i łagodzenie skutków niepełnosprawności. 7. Prowadzenie szkoleń dla pracowników administracji samorządowej oraz jednostek działających w obszarze niepełnosprawności w zakresie rozwiązywania problemów niepełnosprawności. 8. Promocja rozwoju infrastruktury pomocy społecznej (m.in. domów samopomocy, domów środowiskowych, ośrodków wsparcia). 9. Wsparcie przedsięwzięć promujących tworzenie grup wsparcia

	<p>dla rodzin osób z niepełnosprawnością.</p> <p>10. Wsparcie funkcjonowania istniejących placówek rehabilitacyjnych.</p> <p>11. Poprawa opieki nad osobami niepełnosprawnymi, których niepełnosprawność wynika z tendencji „starzenie się społeczeństwa”</p> <p>12. Poprawa opieki nad pacjentami, których niepełnosprawność jest związana z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>13. Inne działania specyficzne dla podmiotów realizujących zadania.</p>
Efekty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych korzystających z rehabilitacji. 2. Zwiększenie efektywności udzielanej pomocy. 3. Stworzenie sprawnego systemu pomocy w zakresie rehabilitacji i usług medycznych. 4. Zwiększenie liczby przeprowadzonych szkoleń. 5. Zwiększenie dostępności do usług rehabilitacyjnych, w tym przybliżenie usług medyczno-rehabilitacyjnych do miejsca zamieszkania osób niepełnosprawnych. 6. Podniesienie stanu zdrowia mieszkańców oraz wczesne wykrywanie i leczenie schorzeń będących przyczyną niepełnosprawności. 7. Rozwój bazy ośrodków dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług udzielanych w środowisku domowym.

Cel szczegółowy 3. Oświata i kształcenie	
Opis celu	Stworzenie odpowiednich warunków dla osób niepełnosprawnych w zakresie dostępu do edukacji oraz zdobywania kwalifikacji zawodowych.
Działania	1. Szkolenie kadry pedagogicznej w zakresie wspomagania rozwoju dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Popularyzowanie wśród osób niepełnosprawnych możliwości podnoszenia kwalifikacji i zatrudnienia. 3. Pomoc w likwidacji barier architektonicznych w placówkach edukacyjnych. 4. Zapewnienie nauki i rehabilitacji dzieci i młodzieży. 5. Tworzenie integracyjnych grup przedszkolnych. 6. Tworzenie klas integracyjnych w szkołach masowych. 7. Tworzenie w szkołach masowych warunków do kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej poprzez likwidację barier architektonicznych, transportowych i społecznych. 8. Informowanie o możliwościach korzystania ze wsparcia stypendialnego. 9. Zapewnienie niepełnosprawnym uczniom transportu indywidualnego i zbiorowego. 10. Inne działania specyficzne dla podmiotów realizujących zadania.
Efekty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc w przystosowaniu się osób niepełnosprawnych do funkcjonowania na rynku pracy. 2. Dofinansowanie ze środków PFRON do likwidacji barier architektonicznych w obiektach służących rehabilitacji. 3. Współpraca z samorządami powiatowymi. 4. Zwiększenie poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych. 5. Zwiększenie dostępności placówek edukacyjnych. 6. Poprawa jakości edukacji osób niepełnosprawnych.
Cel szczegółowy 4. Aktywizacja zawodowa	
Opis celu	Poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych w dostępie do uzyskania zatrudnienia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie działań osób niepełnosprawnych w wejściu / powrocie na rynek pracy przez świadczenie usług: pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkoleń. 2. Wspieranie rozwoju kompetencji zawodowych osób niepełnosprawnych poprzez organizowanie staży, szkoleń z

	<p>wykorzystaniem środków finansowych: PFRON, Funduszu Pracy oraz EFS.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Opracowanie diagnozy sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy. 4. Organizowanie i finansowanie subsydiowanego zatrudnienia z wykorzystaniem środków finansowych: PFRON, Funduszu Pracy oraz EFS. 5. Propagowanie informacji wśród pracodawców o korzyściach wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych. 6. Popularyzowanie wśród osób niepełnosprawnych informacji dotyczących przysługujących im uprawnień pracowniczych oraz usługach i instrumentach rynku pracy umożliwiającym im między innymi: podjęcie zatrudnienia, rozwój kompetencji zawodowych, samozatrudnienie. 7. Inne działania specyficzne dla podmiotów realizujących zadania.
Efekty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Intensyfikacja działań skierowanych do osób niepełnosprawnych korzystających z usług: pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkoleń. 2. Wzrost liczby osób niepełnosprawnych uczestniczących w stażach, szkoleniach. 3. Przygotowanie rocznych informacji o sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy. 4. Podniesienie liczby ofert pracy kierowanych do osób niepełnosprawnych. 5. Zwiększenie liczby zatrudnionych osób niepełnosprawnych, w tym na otwartym rynku pracy. 6. Utrzymywanie i uaktualnianie zakładki „Informacje dla osób niepełnosprawnych” działającej na stronie internetowej urzędu pracy. 7. Nasilenie liczby grupowych informacji, giełd pracy dla osób niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy 5. Ochrona socjalna, ekonomiczna i prawna	
Opis celu	Niwelowanie skutków trudnej sytuacji życiowej poprzez zagwarantowanie osobom niepełnosprawnym osłon socjalnych
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zdiagnozowanie środowiska pod kątem potrzeb socjalnych osób niepełnosprawnych. 2. Rozeznanie środowiska lokalnego w zakresie funkcjonowania instytucji pomocy społecznej. 3. Opracowanie informacji o formach pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych przez instytucje funkcjonujące w lokalnym środowisku. 4. Promocja pomocowych programów lokalnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych skierowanych do osób niepełnosprawnych. 5. Promocja warunków korzystania ze środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. 6. Podejmowanie działań aktywizujących osoby niepełnosprawne w dążeniu do samodzielności. 7. Rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym. 8. Inicjowanie tworzenia placówek pomocowych na rzecz osób niepełnosprawnych – całodziennych i całodobowych, 9. Inne działania specyficzne dla podmiotów realizujących zadania.
Efekty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zdiagnozowanie środowiska w zakresie potrzeb i oczekiwań osób niepełnosprawnych. 2. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do oferowanych świadczeń. 3. Poprawa sytuacji socjalno – bytowej osób

	<p>niepełnosprawnych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego osób niepełnosprawnych. 5. Objęcie pomocą instytucjonalną osób niepełnosprawnych niezdolnych do samodzielnej egzystencji. 6. Umożliwienie łatwego dostępu do informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych.
--	---

Cel szczegółowy 6. Inicjowanie, prowadzenie i wspieranie działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych	
Opis celu	Podjęcie działań zmierzających do usuwania barier, które ograniczają lub uniemożliwiają jednostce samodzielne funkcjonowanie w środowisku.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie działań zmierzających do przestrzegania prawa budowlanego w zakresie budownictwa bez barier w obiektach użyteczności publicznej i budynkach mieszkalnych. 2. Inicjowanie działań zmierzających do usuwania przeszkód utrudniających uczestnictwo i poruszanie się w środowisku osobom niepełnosprawnym. 3. Podejmowanie działań na rzecz likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych. 4. Inicjowanie działań na rzecz budowy tras i ciągów komunikacyjnych dla pieszych i pojazdów. 5. Ułatwienie korzystania przez osoby niepełnosprawne ze środków transportu poprzez zakup pojazdów i dostosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych. 6. Rozpowszechnianie informacji na temat dostępnych programów i form pomocy dla osób niepełnosprawnych i

	<p>ich rodzin.</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Inicjowanie działań zmierzających do stworzenia osobom niepełnosprawnym możliwości pełnego i aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce. 8. Podejmowanie działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. 9. Podejmowanie działań do przystosowania środowiska pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych. 10. Inne działania specyficzne dla podmiotów realizujących zadania.
Efekty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie liczby obiektów użyteczności publicznej pozbawionych barier architektonicznych. 2. Zwiększenie liczby mieszkań pozbawionych barier przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. 3. Likwidacja barier utrudniających osobom niepełnosprawnym poruszanie się po najbliższym terenie. 4. Wzrost liczby osób niepełnosprawnych uczęszczających do placówek edukacyjnych i rehabilitacyjnych oraz uczestniczących w życiu społecznym. 5. większa samodzielność i niezależność osób niepełnosprawnych. 6. Zmniejszenie liczby osób pozostających w domu z powodu barier architektonicznych i komunikacyjnych. 7. Wzrost liczby osób objętych różnymi formami rehabilitacji. 8. Swobodne przemieszczanie się środkami transportu przez osoby niepełnosprawne. 9. Zintegrowanie działań instytucji lokalnych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy 7. Wspieranie aktywnego udziału w życiu społecznym i integracji ze środowiskiem	
Opis celu	Stworzenie możliwości uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu publicznym, kulturalnym, sportowym oraz rekreacji i turystyce.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie wiedzy społeczeństwa na temat praw przysługujących osobom niepełnosprawnych. 2. Promocja równouprawnienia we wszystkich dziedzinach życia. 3. Promocja pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych. 4. Podnoszenie świadomości społecznej osób niepełnosprawnych w zakresie przysługujących im praw i możliwości uczestnictwa w życiu społecznym. 5. Upowszechnianie aktualnych informacji na temat dostępnych programów i form pomocy dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin i podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych. 6. Promocja wolontariatu. 7. Tworzenie warunków umożliwiających funkcjonowanie organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych. 8. Podejmowanie działań na rzecz aktywnej integracji i wyrównywania szans osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz ze środków unijnych. 9. Popularyzacja osiągnięć artystycznych i sportowych osób niepełnosprawnych. 10. Opracowanie i upowszechnianie informacji o podmiotach działających na rzecz osób niepełnosprawnych. 11. Promowanie wypoczynku i rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych, spotkaniach integracyjnych, itp. 12. Inne działania specyficzne dla podmiotów realizujących zadania.
Efekty	1. Zmiana świadomości społeczeństwa dotycząca osób

	<p>niepełnosprawnych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Utrwalenie pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych świadomości społecznej. 3. Wzmocnienie poczucia własnej wartości wśród osób niepełnosprawnych. 4. Rozszerzenie zakresu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach aktywnej integracji. 5. Zwiększenie liczby spotkań integracyjnych z udziałem osób niepełnosprawnych i ich rodzin. 6. Zwiększenie wykorzystania potencjału i aktywności osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia. 7. Zintegrowanie współpracy instytucji lokalnych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. 8. Wzrost zainteresowania społeczności lokalnej problemami osób niepełnosprawnych. 9. Zapewnienie finansowego wsparcia podmiotom realizującym zadania na rzecz osób niepełnosprawnych. 10. Pełne zabezpieczenie instytucjonalne potrzeb osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym. 11. Tworzenie nowych sieci placówek wsparcia dla osób niepełnosprawnych.
--	--

5. ADRESACI PROGRAMU

- osoby niepełnosprawne,
- rodziny osób niepełnosprawnych,
- instytucje wspierające osoby niepełnosprawne,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- pracodawcy.

6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,

- Samorządy gminne,
- środki budżetu powiatu,
- środki finansowe pozyskane z innych źródeł w tym z Unii Europejskiej,
- Narodowy Fundusz Zdrowia,
- subwencja oświatowa,
- dotacje, granty,
- udział własny beneficjentów.

7. PARTNERZY PROGRAMU

- Rada i Zarząd Powiatu Nidzickiego,
- Samorządy gminne,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Powiatowy Urząd Pracy w Nidzicy,
- Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu nidzickiego,
- Organizacje pozarządowe,
- Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym koło w Nidzicy,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nidzicy,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nidzicy,
- Szkoły,
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Nidzicy,
- Zakład Opieki Zdrowotnej

8. SPRAWOZDAWCZOŚĆ PROGRAMU

Koordynatorem realizacji zadań „Programu Powiatu Nidzickiego na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2014 – 2018” będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy. Sprawozdanie roczne z realizacji Programu będzie przedstawiane corocznie Radzie Powiatu w Nidzicy.

9. MONITOROWANIE PROGRAMU

„Program Powiatu Nidzickiego na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2014 – 2018” ma charakter długofalowy. Jego monitorowanie odbywać się będzie raz w roku na podstawie pisemnej sprawozdawczości na podstawie zebranych informacji z realizacji działań ujętych w Programie. Opracowanie Programu ma posłużyć na bardziej efektywne i skuteczne podejmowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

10. PODSUMOWANIE

„Program Powiatu Nidzickiego na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2014 – 2018” jest dokumentem przewidzianym do realizacji w okresie 5 letnim. Zawarte w nim cele charakteryzują się dużym stopniem ogólności, ale w oparciu o nie istnieje możliwość tworzenia projektów szczegółowych, dotyczących wąskiego wycinka zagadnień ujętych w programie.

Program ma charakter otwarty, a treść informacji zawartych w programie umożliwi podejmowanie różnorodnych działań i inicjatyw oraz włączania na różnych etapach jego realizacji nowych podmiotów i uczestników. Z uwagi na

zmieniające się warunki, potrzeby i oczekiwania osób niepełnosprawnych dopuszcza się możliwość poszerzenia go o nowe obszary działań.

Jest dokumentem interdyscyplinarnym, którego wdrażanie wymaga współpracy wielu partnerów społecznych, w tym samorządu powiatowego i samorządów gminnych, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, instytucji oświaty, kultury i sportu, jednostek służby zdrowia, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, podmiotów zajmujących się aktywizacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych i ich rehabilitacją.

Liczne instytucje znajdujące się na terenie powiatu nidzickiego podejmują działania na rzecz osób niepełnosprawnych, które mają na celu zminimalizowanie skutków niepełnosprawności i poprawę jakości życia osób z różnymi dysfunkcjami.

Warto zaznaczyć, że w środowisku lokalnym samorzady oraz instytucje, organizacje pozarządowe, placówki pomocy społecznej, placówki oświatowe, służby zdrowia integrują swoje działania skierowane do osób dotkniętych niepełnosprawnością. Przyczynia się to do osiągania wymiernych rezultatów w postaci zabezpieczenia socjalnego, likwidacji barier funkcjonalnych, ale także wzrostu liczby osób korzystających z różnego rodzaju form pomocy.

Zakres realizacji zadań ujętych w programie jest osiągalny dzięki środkom finansowym Samorządu Powiatowego, dotacjom z Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego, a także dzięki środkom finansowym samorządów gminnych. Jednocześnie udział środków własnych podmiotów realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych ma kluczowe znaczenie na realizację zadań programowych.

Ponadto część zadań zapisana w programie możliwa jest także dzięki realizacji ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazywanych corocznie Samorządowi Powiatowemu na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób

niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.). Od wysokości uzyskanych środków finansowych zależy zakres realizacji zadań jakie zaplanowano w programie.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Jacek Kosmala